

eum dicit : « Hic est filius meus dilectus , in quo mihi » complacui¹. » O magnum divinæ potestatis arcanum ! Quam (1) investigabiles viæ sunt Spiritus Dei ! Innocuæ avis imitatus effigiem super baptizatum Jesum de cœlorum arce descendit , ut ostenderetur nobis , quia baptismum sancti Spiritus comitatur infusio , simul etiam ut error perfidiæ confutaretur (2) , ne quis diceret vocem Dei ad Joannem potius , quam ad Filium Dei currisse.

V. Libet hoc loco , fratres , adversus impios indignatione prosilire , improbamque lacerare perfidiam Judæorum quod venisse non credunt eum , qui (3) cœlo teste monstratur , et negant Deum , quem Pater Filium confitetur. Quapropter , dilectissimi , una mente unaque constantia confitemini Deum Patrem , ejusque Filium Jesum , et Spiritum sanctum , tanquam tamen unam esse substantiam. Vos quoque , amantissimi , quibus apostolicæ lectionis (4) præbemus illecebram , ad baptismum festinate. Nihil illic humile (5) , nihil putetis abjectum. Ad hæc lavacra Salvator mundi venire dignatus est ; properate (6) ergo , « Dum lumen est , ne vos tenebræ comprehendant². » Habeat (7) licet aliquis vulnera criminum , et maculas peccatorum , hæc abluta vivo fonte sanabimus. Ibi vobis purgata conscientia veterum (8) delictorum , spirituale lumen infundens , magnum (9) diei istius complebo sacramentum , reseratoque cœlo Christum vobis Dominum demonstrabo , cui est potestas , honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

¹ Matth. III, 17. — ² Id. XII, 35.

(1) Cod. *quoniam*. — (2) Deest vox *confutaretur* in cod., quam propter sensum restituvimus. — (3) Cod. *cumque*. — (4) Id. *apostolici lectis*. — (5) Id. *nihil illis humilem*. — (6) Id. *propterea*. — (7) Id. *habebat*, et deinde *sanavimus*. — (8) Id. *ibi vos purgat conscientiam veterem*. — (9) Cod. *mihî*.

SERMO XLVI.

In Quadragesima I.

Sermo iste ex Cod. XII, fol. 83 erutus, idem est, excepto principio, ac sermo extractus ex eodem Cod. XII, fol. 198, de Pœnitentia, quem stampis subdidimus in primo Supplemento serm. LXV. Unde hic principium solum posuimus, variantibus tantum lectionibus quoad reliqua alibi ad digitatis. Ponatur post sermonem Maurinensem CCXI, cum vere sit in Quadragesima, licet in editis nostris dicatur solum de Jejunio, cum numero in quadragesima VIII.

PROPHETA qui lectus est , dilectissimi , annuntiare jejunium , et prædicare curationem jubet. Jejunium itaque , dilectissimi , idem tempus quadragesimæ , quod ingredimur (1) , curationem nostram Propheta nominat. Venit ergo medicus ; parent se , qui curentur , ægroti. Medicus utique , dilectissimi , et quidem non talis (2) medicus , quales medici corporales sunt , qui operam præstare possunt , sanitatem conferre non possunt. Quid enim Propheta dicit : « Annuntiate jejunium , prædicate curationem¹ ; » conjungit curationem annuntiationi (3) , ut quicumque curari vult , possit de sanitate esse securus ; curatio hæc a Deo est , dilectissimi ; omnes enim medici , infirmi sunt , nisi eos ista medicina sanaverit. Ostendant

¹ Joël. I, 14.

(1) Cod. *ingreditur*. — (2) Id. *male equidem non satis*. — (3) Id. *cari-tatem curationi*.

itaque, dilectissimi, ostendant Deo cunctos languores suos. Vulnus latet et crescit; malum quamdiu tegitur, augetur.....

SERMO XLVII.

In Quadragesima II.

Dignus sermo qui in lucem emittatur, ut legenti patebit. Educitur ex Cod. Cass. XII, fol. 86, cum nomine sancti Augustini. Locus ejus post præcedentem, cum numero in Quadragesima IX.

SYNOPSIS.

I. Institutum exemplo Christi jejunium, ut abstinentia re-
paret, quod perdidit intemperantia. II. Commendatur etiam
Moysis exemplo. III. Jejunii virtus. IV. Perfectius jejunium,
quod interne agitur vincendo cupiditates, aut pauperibus sub-
veniendo.

I. « ECCE nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies sa-
lutis¹. » Adsunt dies, fratres, per quos afflictione cor-
porum salutem operamur animarum, in quibus conteritur
quidem exterior homo noster, sed (1) interior vivifi-
catur: jejunium enim, animæ quidam pastus est, quia
sicut injungit laborem, ita proficit ad salutem. Dominus
et Deus noster Jesus Christus inter cætera salutis exempla,
etiam jejuniorum præsentium nobis formam reliquit qua-

¹ 2 Cor. vi, 2.

(1) Cod. se.

draginta jejunii dies exigens. Ergo ipse est auctor jejunii
tui, qui et retributor erit laboris tui. Jejunavit itaque
quadraginta diebus Dominus, et utique peccatum ille
nec fecerat, nec metuebat. Quæ jejunia, si votiva fue-
runt Deo ab erroribus libero, quanto magis necessaria
sunt homini erroribus obnoxio, et si expetita non delin-
quenti, quanto magis exoptanda peccanti (1). Adam enim
ille princeps generis humani (2), cum degustata arbore,
jejunia utique indicta temerasset, qui fuerat possessor
Paradisi, factus est præceptor peccati (3). Quo peccato
ejus etiam in nos usque suum illum stimulum mors te-
tendit. Amet ergo abstinentiam, qui vitam cupit, quia
cibus, ut agnoscitis, appetitus (4) mortem paravit, et
tamen ille callidus serpens, per intemperantiam gulæ (5)
primi parentis seductor, etiam ad jejunantem tentator ac-
cessit? Quid enim ille non audeat? Sed jejunans Domi-
nus hunc eundem hostem antiqui temporis confutavit,
supplantatoremque veteris Adam novus Adam repulit.
O mira abstinentiæ virtus, ut diabolus qui per inconti-
nentiam vicerat, jejunio vinceretur!

II. Quadraginta etiam Moyses dies fertur transegisse
jejunio, cum acciperet Dei legem. Jejunia sunt utique,
quæ Dei præcepta et accipere merentur, et accepta pos-
sunt servare. Moyses jejunans Dei vocibus, Dei fruebatur
aspectibus; populus vero ejus, cibo et potui (6) dedi-
tus, decurrit ad gentilium cultum deorum, et supersti-
tioni vacavit, quia (7) vacaverat saturitati.

III. Itaque sicut ostendimus, quia non solum Domi-
nus, verumetiam Moyses, et aliqui nonnulli horum je-

(1) Cod. male *exoptandam peccandi*. — (2) Consimilia verba reperiuntur
in Sermonibus cxxiv, Append. oper. S. August. num. 1. — (3) Cod. *præcepti*.
— (4) Id. *appetit*. — (5) Eadem verba habentur in Sermonibus cxxvii, num. 2.
— (6) Id. *potu*. — (7) Id. *qua*, et antea *vacabit*.

juniorum nobis exempla præbuerunt, nunc videamus, quid (1) jejuniis ipsis emolumenti utilitatisque commendatur. Salvator ad Discipulos de diabolo loquitur, et dicit: «Hoc genus non ejicietur, nisi in jejunio et oratione¹.» Ergo quem a diabolo obsessum Apostoli absolvere non poterant, jejunia dicuntur posse purgare, testimonio Domini. Hæc sola res est, quæ illis virtutibus nos (2) valet efficere majores. Videte ergo, fratres, quæ jejunii virtus sit, quantam hominibus (3) præstare possit gratiam, si potest et alteri præstare medicinam; quemadmodum propriis sanctificet hominem, quod ita purificet alienum. Magna res est, fratres, altero (4) jejunante, etiam in aliud jejunii redundare utilitatem.

IV. Sed non ista tantum a nobis jejunia, quæ injungi nunc creditis, exiguntur. Est aliud perfectius (5) in secreta nostri parte jejunium, et hoc est acceptius (6) Domino quo occultius, id est, ut jejunemus, et omnibus illis cupiditatibus, quas nobis adversus spiritum caro suggerit, abstineamus. Parum est enim abstinere cibus, nisi abstineamus et vitiis. Parum est cohibuisse nos ab edacitate (7), nisi et ab avaritia, adhibita in pauperes largitate, cohibeamus. Parum est non indulsisse ventri, si usque ad jurgia nunc elati, indulgemus furori; atque ideo vincamus et linguam, qui gulam vicimus. Dissentionibus, rixis, iniquitatibus abstineamus (8), ne illud propheticum in nos dicatur: Non tale jejunium ego elegi, dicit Dominus, «Sed solve omne vinculum iniquitatis;» dissolve obligationes vehementium commutationum;

¹ Marc. ix, 28.

(1) Cod. qui Dei, et deinde utilitatisque. — (2) Id. magnos. — (3) Id. homini sui. — (4) Id. altera; et deinde redundat. — (5) Id. alius perfectus. — (6) Id. dum Domino. — (7) In cod. desunt verba nos ab. — (8) Vide Serm. cxlvi, Append., num. 1, et Serm. S, August. ccvi, num. 3.

» dimitte contractos in remissione, et omnem conscriptionem iniquam disrumpe. Frange esurientibus panem tuum, et pauperes sine tecto induc in domum tuam. Si videris nudum, operi eum, et domesticos seminis tui non despicias. Tunc erumpet matutinum lumen tuum, et sanitates tuæ cito orientur, et præcedet ante te justitia, et majestas Dei circumdabit te. Tunc clamabis et Deus exaudiet te, adhuc te loquente dicit (1): Ecce adsum¹.» Agnoscitis itaque, dilectissimi, et quale jejunium eligat Dominus Deus noster, et quod præmium ita jejunantibus spondeat. «Frangere, inquit, esurienti panem tuum, et pauperes sine tecto induc in domum tuam.» Ergo illud est acceptum Domino jejunium, ut his diebus inopi largiaris quod subtraxeris tibi: quia religiosa fide dignum est, ut abstinencia vestra non avaritiæ lucrum sit, sed misericordiæ. Tunc erit plena laboris tui merces, si alius in jejunii tui labore requiescat.

SERMO XLVIII.

In Quadragesima III.

Erutus, ut præcedens, ex Cod. Cass. XII, fol. 87, hic sermo sancto Augustino nullatenus abjudicandus videtur, cujus nomen habet in codice. Ponatur post sermonem præcedentem cum numero in Quadragesima X.

SYNOPSIS.

I. Quod sit jejunium, quod Deo displiceat. II. Quod sit qui placeat illi.

¹ Isai. lviii, 6-9.

(1) Cod. dicit.

I. CUM jejunii dies advenerint, dilectissimi, convenienter nobis Propheta, qui lectus est, jejunandi exposuit disciplinam, maxime quia dicit, non omnia Deo accepta esse jejunia; ac per hoc diligenter jejunaturo homini præcavendum est, ne dum putat jejunando se (1) satisfacere, ipso incipiat jejunio displicere. Quæ enim Prophetæ verba sunt? « Quid est, inquit, quod jejunavimus, et » non vidisti, humiliavimus animas nostras, et nescisti¹. » Conqueri homines Propheta dicit, cur ad jejunia eorum Dominus non respexerit, et humiliationem eorum abstinentiamque nescierit, quasi vero sit, quod Dominus nesciat, qui, ut scriptum est, « Omnia ante novit quam » fiant². » Quomodo enim nescit quæ sunt, cum sciat etiam illa quæ non sunt? Sed nescire utique, dilectissimi, nescire (2) illa dicitur Deus, quæ indigna sunt, ut sciantur; ac per hoc quidquid pravum est et iniquum, ideo a Deo dicitur ignorari, quia non meretur agnosci. Unde etiam in consequentibus dicit: « In diebus jejuniorum » vestrorum inveniuntur voluntates vestræ, et omnes subditos vobis stimulis: ad judicia et pugnas jejunatis³. » Videtis itaque, dilectissimi, non ipsa jejunia per se Deo, sed opera jejunantium displicere. « Ad judicia, inquit, et » pugnas jejunatis. » Quid enim prodest, o homo, quod ejunas cum litibus, jejunas cum discordia, jejunas cum rixa? Parum est, quod corpus jejunum habeat, cujus animus iniquitate ebrius est. Quid subditos vobis, inquit Propheta stimulis (3), et pugnis cæditis humilem? Videte inquam, ipsi videte, o dilectissimi, quale sit jejunium illud, ubi esuritur et cæditur, ubi jejunatur et cruor funditur, ubi venter vacuus est pane et manus

¹ Isaï. LVIII, 3. — ² Dan. XLVI, 42. — ³ Isaï. 3, 4.

(1) Cod. non mendose. — (2) Hoc verbum repetitum nescire abundare videtur. — (3) Cod. stimulantis; qui et prius quot, pro quid.

plena sanguine; et ideo rectissime Dei sermo sequitur, et dicit: « Ut quid mihi jejunatis? » Hoc est dicere, Ut quid mihi jejunatis, qui vobis litigatis? Ut quid mihi imputatis officium per abstinentiam vestram, cui facitis injuriam per discordiam vestram? Et verum est, dilectissimi; parum est non manducando Deo offerre cultum, et peccando convicium (1). Convicior, qui nihil dico? Omne opus malum convicium est Dei, et ideo, ut audistis, Dominus per Prophetam: « Non hoc jejunium, inquit, elegi, nec si flectas ut circulum collum tuum, » nec sic vocabitur jejunium acceptum¹. » Bene itaque ait, quia parum est collum flectere, et animum non humiliare. Quid enim prodest, o homo arrogans, quod cervicem tuam ad officium deflectis, qui humiles et pauperes resupino pectore dedignaris? Erras, inquit, erras, quicumque talis es. Officium te Deo deferre aestimas, cum imaginem Dei in ipso homine contempnas?

II. Nec immerito dicit Dominus: Non tale jejunium elegi; sed « Solve. inquit, omne vinculum injustitiæ². » Solve ab hominibus omnia vincula iniquitatis. Jubet itaque in hoc ut (2) ipse se homo solvat, ubi iniquitatis vincula solverit, quia cuncta injusta vincula ipsum primum alligantem colligunt. Ac per hoc nolo te in hac re alteri plus præstare, quam tibi. Crede, nisi alterum solveris, esse te alligatum scias. « Solve, inquit Scriptura, obligationes violentarum mercationum, et omnem » conscriptionem iniquam disrumpe. » Avaritia hic, dilectissimi, id est, cupiditas admonetur; utique ut emptio violentia extorta (3), et cautio male conscripta rumpatur: delendæ ergo sunt omnes litteræ, quæ salutem ho-

¹ Isaï. LVIII, 5. — ² Ibid. 6.

(1) Cod. non habet hanc vocem convicium, sed tantum peccando convicior, qui nihil dico. — (2) Deest ut in cod. — (3) Cod. exorta.

minis impugnant. Melius enim est ut (1) cautio sit vacua, quam ut anima fiat (2) vitiosa. Melius per jejunia placare Deum, per eleemosynas, per hospitalitatem, quia, cum nemo sit qui non in aliquo reus sit, facilius pro se impetrat, qui per multos intercessores rogat.

SERMO XLIX.

In Ramis Palmarum I.

Duo movere possent dubium, utrum hic sermo possit sancto Augustino attribui, 1° quidem quod loquatur de palmis a fidei populo gestatis, quæ consuetudo non videtur introducta in Ecclesiam occidentalem, nisi sexto sæculo; 2° quod invitet ad sancte communicandum in Paschate, ubi potius loquebatur de Baptismo, quam de Eucharistia. Sed quoad primum, sermones sunt sancto Ambrosio tributi, qui eam solemnitatem commemorant; quoad autem secundum, nemo nescit quoties sanctus Chrysostomus ad sancte communicandum in festis solemnioribus Christianos adhortetur. Hinc sermo iste ex Bibl. Laur., Plat. XIV, cod. 1 extractus, poni potest inter Augustinianos post præcedentem cum numero in Ramis Palmarum I.

SYNOPSIS.

I. Adveniente Pascha odium deponendum, mundandaque corda, ut Christus digne suscipiatur. II. Cur rami palmarum gestentur in manibus. III. Bono incepto fortiter insistendum.

I. FRATRES dilectissimi, dignum est, ut semper quando ad Ecclesiam convenitis, divinum sermonem in auribus

(1) Deest ut in cod. — (2) Cod. forte.

vestris insonamus (1), maxime tamen modo oportet, ut in his diebus Dei sermonem vobis annuntiando, fraternitatem vestram admoneamus, quatenus omnibus sæcularibus curis abjectis, divinis tantum studeatis obedire præceptis. Legimus enim quod istos dies observare debetis. Certe ita istos dies observare debemus, ut apud nullum ex fratribus nostris, qui nobiscum unum Deum adorant, aliquod odium vel iram habeamus, timentes illud quod scriptum est: « Omnis qui odit fratrem suum, homicida » est¹. » Et si in Pascha Domini corpus dominicum accipere volumus, corpus nostrum et animam nostram ab omni avaritia, et ab omni luxuria, ab omni ira et ab omni odio, ab omni turpiloquio et ab omni peccato mundum et mundam habeamus, quatenus Domini nostri Jesu Christi corpus et sanguinem ad profectum, et non ad detrimentum suscipiamus: sic enim dicit Apostolus: « Quicumque corpus et sanguinem Domini indigne manducat et bibit, iudicium sibi manducat et bibit¹. » Scitis, fratres, quia si aliquis vestrum hodie temporalem seniore (2) suum in domo sua deberet suscipere, quam citius festinaret ipsam domum suam scopis mundare, et ab omni sorde et vitio illam alienare, ut cum ipse senior (3) suus ad domum suam veniret, mundam et non sordidam illam inveniret. Si ergo illum seniore, qui ad tempus nobis prodesse et nocere potest, cum tanta reverentia et dignitate, quantam (4) diximus, volumus suscipere, multo magis debemus laborare, et corpus et animam nostram multis vigiliis, et orationibus, et eleemosynis adornare, quatenus corpus æterni Domini nostri Jesu Christi, qui in hoc et in futuro sæculo inenarrabiliter potest pro-

¹ Joan. III, 15. — ² I Cor. XI, 29.

(1) Deest vox *insonamus* in cod. — (2) Forte *superiore*. — (3) Forte *superior*, et sic infra *superiore*. — (4) Cod. *quanta*.

desse et nocere, cum mundo corde et casto corpore valeamus recipere.

II. Denique sciendum est omnibus vobis, unde hæc talis consuetudo crevit, quod has olivas et palmas hodie in manibus portemus. Certe antiquo tempore fuit consuetudo, ut si quis rex ad alium regem, vel si quilibet potens ad alium potentem causa pacis et non belli ire deberet, statueret ut olivæ illum antecederent. Oliva enim in sacro eloquio pacem significat, ut per ipsas olivas ipse rex, vel ipse potens posset cognoscere, quia ille quem prædictæ olivæ præcedebant non causa bellandi, sed causa pacis advenire volebat. Item, altera consuetudo erat, ut si aliquis rex contra inimicos suos in bellum procederet (1), et adjutus misericordia Dei, de suis inimicis victoriam haberet, cum reverteretur, palmæ ante illum portarentur, ut per illas possent homines intelligere ipsum regem omnes suos superasse inimicos. Ad quam similitudinem nos quoque modo olivas et palmas in manibus portamus. Olivas portamus, ut nos pacem habere cum Domino nostro Jesu Christo, ad cujus corpus suscipiendum (2) properamus, ostendamus. Palmas vero ideo portamus, ut nos victoriam de diabolo, cum quo ista quadragesima magnum prælium habere debuimus, reportasse (3) ostendamus. Consideret ergo unusquisque intra se, fratres charissimi, si pacem factam cum Domino nostro Jesu Christo habeat, et si diabolum cum quo magnum jubemur habere prælium, habeat superatum. Ille namque pacem habet factam cum Domino, et victoriam de diabolo, qui si aliquod in toto isto anno peccavit, hac quadragesima orando, et multas vigiliis faciendo, et longis jejuniis carnem suam macerando, illud in

(1) Cod. male præcederet. — (2) Cod. suscipiendus. — (3) Deest vox reportasse in cod.

quo peccavit, delevit, et si cibum quem corpori suo abstulit, pauperibus dedit. Certe inaniter ille jejunit, qui de cibo, a quo corpus suum abstinet, non pauperum corpora sustentat, sed suum corpus. Dignum est enim, ut unde nostra caro affligitur, inde pauperum caro reparetur. Si quis tamen ista quadragesima corpus suum luxuriæ macula coinquinavit, et pauperibus de sua substantia aliquid dare noluit, et invidiæ facibus accensus fuit, et vigiliis et orationibus deditus non extitit, et aliquid alicui furando defraudavit, ille sine dubio non habet pacem factam cum Domino, neque victoriam de diabolo, quia non Domini voluntati consensit, sed in omnibus (1) sua colla diabolo subdidit.

III. Vos hortor (2), fratres charissimi, ut si in primordio hujus sanctæ quadragesimæ bonis operibus cœpistis insistere, modo amplius insistetis, et Domino deservire in omnibus studeatis, quia nemo per bonam inchoationem potest Domino placere, nisi bonum, quod inchoavit, usque ad finem studéat perducere. Nunc ergo, fratres dilectissimi, cum magna cura et sollicitudine eleemosynas jejunando facite, et vigiliis, et orationibus ac omnibus bonis operibus vigilanter insistite, et si aliquid alicui per malum ingenium rapuistis, festinanter reddite, sequentes Zacchæum, qui si aliquid alicui tulit, amore Dei accensus, omnia in quadruplum restituit¹. Decimas et primitias tempore congruo cum magno amore date, et si aliquis in vos peccavit pro amore Dei illi indulgete, quia si hæc feceritis, tunc orationem dominicam non ad damnationem, sed ad vestram salutem cantare poteritis. Ostendite (3) itaque omnibus bonis operibus, in quantum potestis, vos adornatos, ut in Paschali solemnitate, corpus et sanguinem Domini cum mundo corpore et casta

¹ Luc. XIX, 8.

(1) Cod. in omni. — (2) Id. quapropter. — (3) Id. studete.

mente (1) valeatis suscipere, et ad futuram gloriam quam ista Paschalis solemnitas significat, possitis pervenire; quod ipse præstare dignetur qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO L.

In Ramis Palmarum II.

Educitur hic sermo ex Cod. Cass. ccclxxxvii, fol. 118. Dignus est, qui scriptus fuerit a beato Augustino, propterea non indignus qui legatur. Locus ejus post præcedentem cum numero in Ramis palmarum II.

SYNOPSIS.

I. Verba Prophetarum verba sunt Spiritus sancti. II. Salomon Christi prænuntius. III. Ejusdem figura. IV. Ingressus Christi Jerosolymam. V. Christus triplici diademate coronatus. VI. Christo compatiendum, ut conregnemus.

I. « EGREDIMINI, filiæ Sion, et videte regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua, in die desponsationis illius, et lætitia cordis ejus¹. » Verba ista, dilectissimi, Salomonis non sunt, imo Spiritus sancti, qui per eum tanquam per suum organum loquebatur; erat enim « Lingua ejus calamus scribæ (2) velo-

¹ Cant. III, 11.

(1) Cod. *mentis*. — (2) Id. *scribens*.

citer scribentis¹. » Sicut enim scriptoris calamus nullam potest per se membranæ figuram imprimere, nisi scribentis moveatur articulo, sic et doctorum lingua nullum ex se utilem valet proferre sermonem, nisi Spiritus sancti gratia intrinsecus doceatur. Nisi enim intus sit, qui doceat, in vanum lingua doctoris exterius laborat.

II. Salomon ergo per Spiritum providens ad redemptionem humani generis futurum in carne Salvatoris adventum, in occurso tantæ redemptionis et gratiæ, ad intuendum nostræ salutis auctorem filiam Sion invitat dicens: « Egredimini, filiæ Sion. » Vos, inquam, qui legis onere prægravati estis, et in Ægypto vetusta Pharaonis servitute jacetis oppressi, egredimini de vetustate litteræ occidentis in novitatem (1) Spiritus vivificantis²; egredimini de servitute legis antiquæ, in libertatem novæ legis et gratiæ; egredimini de umbra et caligine Veteris Testamenti, in veritatem et lucem Evangelii. Ideo enim præcesserunt figuræ, ut sequerentur effectus, et adventu (2) rerum nuntiarum, complerentur officia nuntiorum. Quamdiu enim nube litteræ estis obtecti, et peccatorum caligine involuti, et quamdiu Ægyptum, tenebrarum scilicet et dissimilitudinis regionem incolitis, quamdiu estis in luto et latere occupati, regem Salomonem non poteritis contemplari. Egredimini ergo non motu corporis, sed affectu, non itinere proficiscendo, sed fide proficiscendo, et videte regem Salomonem regnantem in Jerusalem.

III. Salomon autem, rex Jerusalem, dignitate, loco et nomine Salvatorem præfiguravit. Redemptor etenim noster Rex regum est Dominus dominantium, ipse est

¹ Psal. XLIV, 2. — ² 2 Cor. III, 6.

(1) Cod. *novitate*, et deinceps *libertate*. — (2) Id. *adventus*, et deinde *nuntiarum*.